

แบบบันทึกผู้ป่วย
ด้านเวชกรรมแผนไทย

อายุสมมุติฐาน และประเทศสมมุติฐาน

ชื่อ ...นางสาวระเอบ หวานชุ่ม.....เพศ...หญิง.....อายุ...31.....ปี
วัน เดือน ปีเกิด (ไทย)
วัน เดือน ปีเกิด (สากล)
เชื้อชาติ.....ไทย.....สัญชาติ.....ไทย.....อาชีพ.....ครู.....
ที่อยู่ปัจจุบัน ...9/9 หมู่ที่ 9 ตำบล บางพูด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี.....
อยู่มาแล้ว31.....ปี9.....เดือน
ภูมิลำเนาเดิมนนทบุรี.....
ที่อยู่เมื่อเริ่มป่วยนนทบุรี.....

อุตุสมมุติฐาน กาลสมมุติฐาน

วัน เดือน ปี ที่มารับการรักษา.....18 ตุลาคม 2558.....
วัน เดือน ปี ที่เริ่มป่วย.....16 ตุลาคม 2558.....
เวลาที่มีอาการหรืออาการกำเริบ
เวลา06.30 น..... อาการท้องผูกถ่ายลำบากผะอืดผะอม.....
เวลา อาการ.....
เวลา อาการ.....

อาการเมื่อเริ่มเจ็บป่วยตามลำดับ

อาการสำคัญ ท้องผูกถ่ายลำบากเป็นมาประมาณ 3 วัน

ประวัติการเจ็บป่วยปัจจุบัน

ก่อนมีอาการท้องผูกผู้ป่วยได้รับประทานเนื้ออย่างลักษณะเนื้อย่างที่รับประทานค่อนข้างสุกๆ ดิบๆ และดื่มน้ำที่เป็นน้ำเย็นมาก หลังจากรับประทานเสร็จผู้ป่วยมีอาการท้องอืดและผะอืดผะอม เคยรับประทานอินโอรากดิซันเล็กน้อย แต่พบว่าตื่นเช้าก็ยังมีอาการท้องอืดและถ่ายลำบากซึ่งปกติแล้วในตอนเช้าผู้ป่วยจะขับถ่ายเป็นปกติทุกเช้าเป็นประจำทุกวัน ลักษณะอุจจาระนิ่มขับถ่ายง่าย จากการซักถามพบว่าไม่เคยมีอาการในลักษณะนี้มาก่อนและไม่ได้รับการรักษาใดๆ เพียงแค่ดื่มน้ำมากขึ้นและร่วมกับดื่มน้ำมะนาวเพื่อช่วยให้ระบายพบว่าจากวันที่เริ่มมีอาการจนถึงวันที่มาพบแพทย์แผนไทยอาการท้องผูกดีขึ้นถ่ายไม่ลำบากมากแต่ก็ยังมีการอยู่ อุจจาระนิ่มลง แต่ยังมีอาการท้องอืดผะอืดผะอมอยู่เล็กน้อยจึงมาขอรับการรักษาด้วยวิธีทางการแพทย์แผนไทย

ประวัติการเจ็บป่วยในอดีต

0-16 ปี ปฏิเสธโรคร้ายแรง และการประสูติอุบัติเหตุที่รุนแรง

16-32 ปี ปฏิเสธโรคร้ายแรงเคยประสูติอุบัติเหตุที่รุนแรงรถจักรยานยนต์หกล้มที่องกระแทกกับตัวรถจนทำให้
ช่องท้องอักเสบเข้ารับการรักษาคิวที่โรงพยาบาลจนหายดี

มากกว่า 32 ปี ปฏิเสธโรคร้ายแรงและการประสูติอุบัติเหตุที่รุนแรง

ประวัติครอบครัว

มารดามีประวัติเคยเป็นมะเร็งลำไส้ตรวจพบในระยะแรกเลยได้รับการรักษาได้ทันและหายเป็นปกติ
ปัจจุบันตรวจซ้ำเพื่อป้องกันเป็นประจำทุกปีนอกจากนั้นมารดามีโรคประจำตัวความดันโลหิตสูงรับประทานยา
เป็นประจำ

บิดามีโรคประจำตัวเบาหวานรับประทานยาเป็นประจำ

มีพี่น้อง 3 คน ชาย 1 หญิง 2 ทุกคนสุขภาพแข็งแรงดี

ผู้ป่วยยังไม่มีแต่งงาน

ประวัติส่วนตัว

รับประทานอาหารวันละ 2 มื้อ ไม่ค่อยตรงเวลา ชอบรับประทานอาหารรสจัด ดื่มน้ำวันละ 1.5 ลิตร
ปีสสาวะวันละ 5-6 ครั้ง สีเหลืองใสปกติ ขับถ่ายไม่ปกติมา 4 วัน ลักษณะอุจจาระแข็งถ่ายลำบาก พักผ่อนวันละ 8
ชั่วโมง ออกกำลังกายด้วยการวิ่งสัปดาห์ละ 3 วัน ลักษณะงานที่ทำโดยส่วนใหญ่นั่งโต๊ะทำงานใช้คอมพิวเตอร์เป็น
ส่วนมาก

ประวัติประจำเดือน

ประจำเดือนมาครั้งแรกช่วงอายุ 15 ปี มาครั้งละ 5 วัน ลักษณะไม่เป็นลิ่มเป็นก้อน ไม่มีกลิ่นผิดปกติ จะ
ปวดท้องในช่วงวันแรกของประจำเดือน ปัจจุบันลักษณะประจำเดือนปกติ

ประวัติอื่นๆ

.....
.....
.....

มูลเหตุของโรค

อาหารที่ชอบมากและรับประทานเป็นประจำ

อาหารที่มีรสจัด เช่น แกงปักษ์ใต้ น้ำพริก เป็นต้น

อาหารที่ไม่ชอบหรือรับประทานไม่ได้

ก. ประเภทแป้งและน้ำตาล หรือของหวานจัดต่าง ๆ ✓

ข. ประเภทเนื้อ ไข่ หรือของมันจัด

ค. ประเภทของทอด นม เนย

ง. อาหารรสขม เช่น สะเดา มะระ ใบบัวบก บวบ

จ. อาหารรสเผ็ดจัด รสร้อน เช่น เครื่องเทศ ขิง พริกต่าง ๆ

ฉ. อาหารรสเปรี้ยว เช่น มะนาว ส้ม มะขาม

อิริยาบถ

ท่าทางหรืออิริยาบถขณะประกอบอาชีพ นั่งโต๊ะทำงานต่อเนืองวันละไม่น้อยกว่าวันละ 6 ชั่วโมง

อุปนิสัยในการออกกำลังกาย ชอบ ไม่ชอบ ออกกำลังกายสัปดาห์ละ.....3.....วัน

กีฬาที่เล่นประจำ.....วิ่ง..... เวลาพักผ่อน มี ไม่มี

กระทบความร้อน ความเย็น

กระทบความร้อน ความเย็นเกิดอาการ จะเป็นคนหนาวง่ายกระทบเย็นมักทำให้ตัวซีด

อดนอน อดข้าว อดน้ำ

นอนหลับคืนละ ..8..ชั่วโมง รับประทานอาหารวันละ ...2... มื้อ

ตรงเวลา ไม่ตรงเวลา

ดื่มน้ำวันละ1.5.... ลิตร ก่อนป่วยครั้งนี้ อดข้าว อดนอน อดน้ำ

การกลืนอุจจาระ ปัสสาวะ

ถ่ายอุจจาระวันละ1-2..... ครั้ง ลักษณะก่อนป่วยลักษณะอุจจาระนี้ ช่วงป่วยลักษณะอุจจาระ

แข็ง

กลืนอุจจาระ เคย ไม่เคย เป็นประจำ บางครั้ง

ถ่ายปัสสาวะวันละ ...5-6..... ครั้ง ลักษณะ สีเหลืองใสปกติ

กลืนปัสสาวะ เคย ไม่เคย เป็นประจำ บางครั้ง

ทำงานเกินกำลัง

ทำงานวันละ ...8..... ชั่วโมง ทำงานนอกเวลา ทำ ไม่ทำ

ความเศร้าโศกเสียใจ (มีปัญหาครอบครัว ส่วนตัว เพื่อนบ้าน เศรษฐกิจ การเมือง)

ไม่มี

การมีโทษ

โกรธง่ายหายยาก โกรธง่ายหายเร็ว โกรชยากหายยาก โกรชยากหายง่าย

การตรวจร่างกาย

ลักษณะทั่วไป รูปร่างสมส่วน สันทนาตอบโต้ได้ปกติ

อุณหภูมิ ...37.5... องศาเซลเซียส ชีพจร76.... ครั้งต่อนาที หายใจ20... ครั้งต่อนาที

ความดัน.....128/85.....มม.ปรอท น้ำหนัก60..... กิโลกรัม ส่วนสูง170..... เซนติเมตร

อาการทั่วไป

การรู้สึกตัว ดี ซึม เอะอะ ไม่รู้ตัว

รูปร่าง อ้วน ปานกลาง ผอม

ผิวหนัง

สี ปกติ ซีด เหลือง เขียว

ผื่น ตุ่ม จ้ำ ไม่มี มี พบที่ลักษณะ

ผิวหนังเหี่ยวย่น ไม่มี มี พบที่

ใบหน้า

สี ปกติ ซีด แดง เหลือง
บวม ไม่มี มี พบที่.....
ปากเขียว ไม่มี มีพบที่.....
อื่น ๆ

ตา

สี ปกติ ซีด แดง เหลือง
บวม ไม่มี มี พบที่.....
ขี้ตา ไม่มี มี พบที่.....
อื่น ๆ

หู

หูอื้อ ไม่มี มี พบข้าง.....
หูหนวก ไม่มี มี พบข้าง.....
หูน้ำหนวกไหล ไม่มี มี พบที่.....

ปาก และคอหอย

ริมฝีปาก ปกติ ซีด แดง
บวม เป็นแผล.....
ฟัน ปกติ มีฟันผุ.....
เหงือก ปกติ อักเสบ เป็นแผล.....
ลิ้น ปกติ ฝ้าหนา มันเยิ้ม ตุ่ม
จุดแดงที่กระพุ้งแก้ม เพดานปาก ลิ้นไก่ ไม่มี มี พบที่.....
แผ่นฝ้าขาวบนคอ ไม่มี มี พบที่.....
ขากรรไกร ไม่แข็ง แข็ง.....
คอแข็ง ไม่แข็ง มี.....
คางบวม ไม่มี มี พบข้าง.....
ก้อนที่คอ ไม่มี มี พบที่.....
อื่น ๆ

ปอด

หอบ ไม่มี มี พบที่.....
หลอดลม อยู่ตรงกลาง เบี้ยวไปข้าง.....
การเคลื่อนไหวของปอด เท่ากันทั้งสองข้าง ไม่เท่ากัน
เสียงเคาะ ปกติ ทึบ โปร่ง
เสียงหายใจ ปกติ ไม่ปกติ ลักษณะ.....
อื่น ๆ.....

ท้อง

รูปร่าง ปกติ อืด
ท้องมาน ไม่มี มี ขนาด.....

ท้องแข็ง ไม่มี มี พบที่ แนวลำไส้ข้างลู่ทวารหนักแข็งเป็นแถบเป็นลำ
 อาการกดเจ็บ ไม่มี มี พบที่.....
 ตับ คลำไม่ได้ โต.....เซนติเมตร
 กดเจ็บ นุ่ม แข็ง
 ม้าม คลำไม่ได้ โต.....เซนติเมตร
 กดเจ็บ.....
 ก้อน ไม่มี มี พบที่.....
 เสียงเคาะ ปกติ โปร่ง ทึบ
 เสียงโครคราก มากที่.....
 น้อยที่ ไม่ได้ยินเลย
 แขนขา
 อาการพิกัด ไม่มี มี พบที่.....
 บวม ไม่มี บวม ขนาด.....
 ข้อ ปกติ บวม แดง พบที่.....
 กำลังกล้ามเนื้อ แข็งแรง อ่อนแรง พบที่.....
 อัมพาต มี พบที่.....
 นิ้วมือ ไม่ปูด ปูด
 ฝ่ามือ ปกติ ชีด แดง
 อื่น ๆ

ปัสสาวะ

ลักษณะ ไส เหลืองใส ขุ่น
 สี ปกติ เหลืองเหมือนชา
 สีน้ำตาลปนเทา เหลืองเหมือนขมิ้น
 แดงเหมือนน้ำล้างเนื้อ ดำเหมือนโคล่า

อุจจาระ

ปริมาณ ปกติ มากกว่าปกติและมีน้ำมาก
 ปริมาณน้อยและมีก้อนแข็ง
 สี ปกติ ชีดหรือเทา เขียว
 แดงสดเหมือนเลือด สีดำเหมือนน้ำมันดิบ
 กลิ่น ปกติ เหม็นเปรี้ยว เหม็นคาว เหม็นเน่า
 ลักษณะ ปกติ เหลวเป็นน้ำ แข็งเป็นก้อน
 ลักษณะเป็นเส้น มูกใส มูกปนเลือด
 เศษอาหาร ไม่มี มี
 อื่น ๆ

การวินิจฉัยตามสมุฏฐาน

อุตุสมุฏฐาน		อายุสมุฏฐาน		กาลสมุฏฐาน		ประเทศสมุฏฐาน		มูลเหตุของโรค
คิมหันต์	ปีต,เสม	ปฐม	เสมหะ	0๖-0๘ น.	เสมหะ	ที่สูง	เตโช	อาหาร
วสันต์	ปีต,วา	มัชฌิม	ปีตตะ	๑๘-๒๑ น.				อิริยาบถ
วัสสานะ	วา, ปีต	ปัจฉิม	วาตะ	0๘-๑๒ น.	โลหิต	น้ำกรวด	อาโป	ร้อนเย็นเกิน
สรทะ	วา, เสม			๒๑-๒๔ น.		ทราย		อดข้าว อดน้ำ อดนอน
เหมันต์	เสม, วา			๑๒-๑๕ น.	ปีตตะ	น้ำฝน	วาตะ	กลิ่นอุจระปัสสาวะ
สิหิระ	เสม, ปีต			๒๔-0๓ น.		เปือกตม		ทำงานเกินกำลัง
				๑๕-๑๘ น.	วาตะ	น้ำเค็ม	ปลิว	เศร้าโศก
				0๓-0๖ น.		เปือกตม		โทสะมาก

การวินิจฉัยตามธาตุสมุฏฐาน

ผู้ป่วยมีอาการท้องผูกสาเหตุหลักเกิดจากรับประทานอาหารที่ย่อยยาก หยิบ และสุกๆ ดิบๆ ร่วมกับดื่มน้ำเย็นมีผลกระทบต่อไฟปรีณามัคคีหย่อน และปีตตั้งหย่อนเมื่อตัวทำหน้าที่ในการย่อยอาหารหย่อนก็ย่อมส่งผลต่ออุทริขังก็หย่อนไปด้วย ส่งผลไปจนถึงกุจฉิยวาตา โกฎฐาสยวาตา ก็หย่อนไปด้วย เมื่อลมที่ทำหน้าที่ในการบีบตัวหรือทำให้เกิดการเคลื่อนไหวของลำไส้หย่อนก็ส่งผลให้อันตคุณังอันตั้งทำงานหย่อนลงไปด้วย ในที่สุดก็ส่งผลให้กรีสังหย่อนไม่สามารถขับออกจากลำไส้ได้หรือขับออกมาได้น้อย

ปลิวธาตุ	อาโปธาตุ	วาโยธาตุ	เตโชธาตุ
อุทริขังหย่อน อันตคุณังหย่อน อันตั้งหย่อน กรีสังหย่อน	ปีตตั้งหย่อน(พัทธปีตตะ หย่อน) เสมหะ หย่อน (ลูกเสมหะ)	กุจฉิยวาตาหย่อน โกฎฐาสยวาตาหย่อน	ปรีณามัคคีหย่อน

การวินิจฉัยตามตรีธาตุ

อุทร(กระเพาะอาหาร)

ปีตตะ	วาตะ	เสมหะ
ปีตตะหย่อน	วาตะกำเริบ (ในลักษณะนี้) วาตะหย่อน (ในลักษณะเคลื่อนไหว)	เสมหะกำเริบ

อันตคุณัง อันตั้ง

ปีตตะ	วาตะ	เสมหะ
ปีตตะหย่อน	วาตะกำเริบ (ในลักษณะนี้) วาตะหย่อน (ในลักษณะเคลื่อนไหว)	เสมหะหย่อน (ลูกเสมหะ)

ปิตตะ วาตะ เสมหะ ในอุทร เกิดจากปิตตะหย่อน วาตะกำเริบ เสมหะกำเริบ เกิดจากพฤติกรรมการกินอาหารที่มีรสจัด และหวาน ซึ่งเสมหะ และลดปิตตะ ทำให้วาตะกำเริบในลักษณะนี้ ไม่เคลื่อนไหว บีบตัว ลมในอุทรมีปริมาณมากขึ้น ร่วมกับพฤติกรรมการกินน้ำเย็น

ปิตตะ วาตะ เสมหะ ในอันตคุณัง และอันตัง เกิดจากปิตตะหย่อน วาตะกำเริบ เสมหะหย่อน ปิตตะมีน้อยตั้งแต่อุทรจนถึงลำไส้ การย่อยไม่ดีพอที่จะทำให้อาหารสุกได้จึงเกิดเป็นปัญหาต่ออุทรยิ่ง และส่งผลต่อกริสัง ทำให้กริสังหย่อน วาตะกำเริบแบบในลักษณะที่มีลมมากแบบไม่เคลื่อนไหว ร่วมกับคุณเสมหะลดน้อยลง ส่งเสริมทำให้กริสังหย่อนมากขึ้น แข็งและหยาบ จากประวัติ ผู้ป่วยต้องคั้นน้ำมะนาวแล้วจะดีขึ้นถ้าสะดวก เพราะเพิ่มปิตตะให้กับอุทร ช่วยในการย่อยอุทร ยังมีปิตตะมากขึ้น วาตะก็เป็นในลักษณะเคลื่อนไหวได้ และชำระเสมหะที่มากจากการรับประทานอาหารรสหวาน

แต่ปัญหาเสมหะหย่อนที่อันตัง ต้องปรับด้วยสร้อย หวาน หรือรสเผ็ดร้อนปร่า เพื่อกระตุ้นให้อันตังสร้างเสมหะออกมา

การวินิจฉัยตามคัมภีร์แพทย์แผนไทย

ผู้ป่วยรายนี้ มีความผิดปกติตั้งแต่ อุทรยิ่งหย่อน ไม่สุก ไม่ละเอียด (เพราะขาดปิตตะ หรือไพบราตุ ปริณามัคคลี) ทำให้ห่ออะอิดผอม และกระทบต่อกริสัง ทำให้กริสังหย่อน เกิดอาการถ่ายแข็ง (อาหารหยาบ และคุณเสมหะมีน้อย รวมทั้งปิตตะ มีน้อยทำให้ลมกุกฉิสยาวาตาที่ช่วยให้ลำไส้บีบตัว และลมโกฐฐาสยาวาตาไม่เคลื่อนไหวทำให้ไม่ขับถ่ายอุจจาระ)

เทียบเคียงได้กับคัมภีร์เวชศึกษา ในส่วนของ “กริสังพิการ” เนื่องจากมีอาการที่เกี่ยวข้องและใกล้เคียงกับผู้ป่วยคือ ทำให้อุจจาระไม่ปกติประกอบกับระยะเวลาในการเจ็บป่วยในผู้ป่วยรายนี้อยู่ในช่วงระยะเวลาที่สั้น แต่ในกรณีการเจ็บป่วยที่เกี่ยวกับท้องผูกที่มีระยะเวลาของโรคที่เป็นมายาวนานอาจจะเชื่อมโยงได้ในกลุ่มของคัมภีร์กษัย คัมภีร์ชวดาร หรือคัมภีร์มัญหุสรวาเชียรได้

สรุปการวินิจฉัย

จากการซักประวัติในครั้งนี้พบว่าสาเหตุของการเจ็บป่วยในครั้งนี้เกิดจากการบริโภคอาหารกระทำให้ส่งผลต่อธาตุต่างๆ เกิดการทำงานผิดปกติไปจากเดิมส่งผลให้เกิดการเจ็บป่วยตามที่วิเคราะห์ไว้ในกรณีการวินิจฉัยตามธาตุสมุฏฐานและการวินิจฉัยตามตรีธาตุซึ่งสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นอาจจะเทียบเคียงได้กับโรคเทียบเคียงได้กับคัมภีร์เวชศึกษา ในส่วนของ “กริสังพิการ” และเทียบเคียงอาการหรืออาการแสดงหรือโรคทางแผนปัจจุบัน คือ อาการท้องผูก

การรักษาและการให้คำแนะนำ

ยาตำรับ ยารณีสัมพมาต (ลูกกลอน) (ช่วยเรื่องกริสัง ชำระคุณเสมหะที่เหนียวข้นเป็นประเมหะให้ไหลออกไปได้)

ส่วนประกอบ ในผงยา 160 กรัม ประกอบด้วย

1. พริกไทยอ่อน หนัก 96 กรัม
2. ยาดำสะตุ หนัก 20 กรัม
3. เนื่อลูกสมอไทย มหาหิงค์ การบูร หนักสิ่งละ 6 กรัม
4. รงทอง (ประสะ) หนัก 4 กรัม
5. ผักแพวแดง (ทั้งต้น) เนื่อลูกมะขามป้อม หนักสิ่งละ 2 กรัม

6. ลูกจันทน์ ดอกจันทน์ ลูกกระวาน ดอกदानพลู เทียนดำ เทียนขาว หัวดองดิ่ง หัวบุก หัวกลอย หัวกระ
กากขาว หัวกระดาดแดง ลูกเร่ว เหง้าชิง รากชะเอมเทศ รากเจตมูลเพลิงแดง โกฎกระดุก โกฎเขมา โกฎน้ำเต้า หนัก
สิ่งละ 1 กรัม

วิธีใช้

รับประทาน ครั้งละ 2-3 เม็ดก่อนอาหารเช้า หรือก่อนนอน

ข้อห้ามใช้ : หญิงตั้งครรภ์ ผู้ที่มีไข้ และเด็ก

สรรพคุณ แก้เถาตาน พรรดึก ท้องผูกแก้กษัยปวดเมื่อยตามร่างกาย

ยาดำรับ ยาธาตูปะเขย (ยาน้ำ) (ช่วยเรื่อง อุทร อุทริขัง และส่งเสริมคุณเสมหะ)

ส่วนประกอบ ในยาน้ำ 100 มิลลิลิตร ประกอบด้วย

1. เปลือกอบเชยเทศ เปลือกสมุลแว้ง ลูกกระวาน ดอกदानพลู รากชะเอมเทศ หนักสิ่งละ 800 มิลลิกรัม
2. เกล็ดสระระแห่น การบูร หนักสิ่งละ 50 มิลลิกรัม

วิธีใช้

รับประทาน ครั้งละ 3-5 ซ้อนโต๊ะ วันละ 3 ครั้ง หลังอาหารเช้า - กลางวัน - เย็น

สรรพคุณ ขับลม บรรเทาอาการท้องอืด ท้องเฟ้อ

การให้คำแนะนำ แนะนำให้ผู้ป่วยดื่มน้ำอุ่น งดดื่มน้ำเย็น รับประทานอาหารที่มีรสเปรี้ยว รสร้อน หวาน หรือรสเผ็ดร้อน
ปราศ เพื่อกระตุ้นให้อันตังสร้างเสมหะออกมา

.....

ลงชื่อผู้ป่วย.....

ลงชื่อนักศึกษา.....

วันที่/...../.....

วันที่/...../.....

ลงชื่ออาจารย์ผู้ควบคุมการฝึกปฏิบัติ.....

วันที่/...../.....